

ΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ

Αγαπητέ μου Δομήνικε,

Σάββατο σήμερα, βαθειά χαράματα και κάθομαι ήσυχος μπροστά στο δάσος, εύλογημένη ώρα, εύλογημένος ο έξωστος πού μου χάρισε ο Θεός. Σιγή και περιουλλογή, βλέποντας τούτη τή ρόδινη σιγή μπροστά μου πίσω απ' τὰ βουνά. Σκέφτομαι πόσο τὰ χρώματα και τὰ δέντρα, τὰ πουλιά και τὰ έντομα και τὰ χόρτα πού θέριεψαν απ' τίς βροχές του χειμώνα υπάρχουν μέσα στα όρια τους. Πόσο ζούν άρμονικά, λειτουργούν, συσχετίζονται, εκφράζουν τό θέλημα του Θεού στην αιωνιότητα, καθώς όλα, δίχως εξαίρεση, υποτάσσονται πάντα σιωπηλά και αναντίρρητα στη φύση τους. Πού δέν είναι μόνο ένας κώδικας για τήν ζωή και τόν ρόλο τους αλλά και για τὰ όρια τους. Κι αυτά τὰ όρια δέν μπορούνε ν' αλλάξουν παρά μόνο αν ο όριοθέτης τους αποφασίσει διαφορετικά. Αυτό τό τοπίο μπροστά μου, άστραπή όμορφιάς, μιά πινελιά, μιά στιγμή στην αιωνιότητα, έδω, τώρα. Ούτε χτές, ίσως ούτε αύριο. Όλα υπάρχουν επειδή ο Λόγος του Δημιουργού ήχει ακόμη στο Σύμπαν κραταιός, παντοδύναμος.

Αναλογίζομαι τὰ όρια και τὰ μέτρα πού διδάσκει ένα δάσος, ένας κόσμος ελάχιστος μέσα στο Μέγα Σύμπαν. Πόσες μικρές ζωές μέσα στο άπέραντο θαύμα της Ζωής. Πόσες ανάσες μέσα στην μέγιστη πνοή του Δημιουργού. Πόσα σώματα, πόσες μορφές, πόσοι ρόλοι έναρμονίζονται σ' αυτό τό άπαράμιλλο άριστούργημα του Κόσμου. Τὰ όρια πού καθορίζουν τὰ μέτρα. Τὰ μέτρα πού συνθέτουν τήν άρμονία του. Η άρμονία πού συντηρεί τό κάλλος. Τό κάλλος πού δοξάζει τόν Θεό στους αιώνες τους άπαντες. Όρια και Μέτρο παντού¹. Στα πράγματα, τὰ πλάσματα και τους ανθρώπους. Στα ζώα, στα φυτά, στη γή και τίς θάλασσες. Στην δράση και τήν άδράνεια. Στο φώς και τό σκοτάδι. Στόν Λόγο και τή σιωπή.

Από τὰ χρόνια τὰ πανάρχαια, καλέ μου Δημόνικε, μεγάλοι σοφοί, ιστορικοί, στοχαστές, δάσκαλοι ύμνήσανε τό Μέτρο στην Δημιουργία. Έρεύνησαν και άποκάλυψαν τὰ όρια του όρατου και άόρατου Κόσμου. Έβαλαν τὰ θεμέλια της σκέψεως του πολιτισμού και των έπιστημών. Μονάχα τό Άπειρο και τό Αιώνιο δέν έχουν όρια. Ο αισθητός κόσμος έχει, και δέν υπάρχει σοβαρή παράδοση, θρησκευτική ή φιλοσοφική, τέχνη, τρόπος ζωής και συμπεριφοράς ή νοοτροπίας έξω από τὰ όρια του ανθρώπινου έφικτου. Τίποτα δέν επιβίωσε στην Ιστορία ως πολιτισμός μακριά από τήν έννοια του Μέρου, Αν ο έλληνικός πολιτισμός επιβιώνει μέ τίς Αρχές, τίς Ίδέες και τὰ αιώνια διδάγματα του μέχρι σήμερα είναι

γι' αυτό ακριβώς. Υπήρξε ο πολιτισμός της Ἀρμονίας και τοῦ Μέτρου. Τηρῶντας τά ὅρια και τή σχέση ανάμεσα στον ἀνθρώπινο κώδικα και τήν ἄπειρη ἔνταση τοῦ Θεοῦ, προσάρμοσε τίς ἐπιλογές του στα μέτρα τοῦ Σύμπαντος Κόσμου, ἀποκαλύπτοντας τήν βαθύτερη ἄρμονία πού συνέχει και συγκρατεῖ τήν Δημιουργία. Νά σοῦ θυμίσω τόν Ὅμηρο, τούς τραγικούς ποιητές μας, τόν Φειδία, τόν Ἰκτίνο και τόν Καλλικράτη; ἢ ἀκόμη και τούς ἀθλητές και τούς ὄπλοποιούς και τούς ἀγγειοπλάστες τοῦ ἀρχαίου μας κόσμου; φιλόσοφοι, ρήτορες, ἀκόμη και πολιτικοί και στρατηγοί φροντίζουν νά κινοῦνται μέσα στα ὅρια τοῦ Μέτρου και τῆς Ἀρμονίας γνωρίζοντας πώς ἡ ἀσφάλεια, ἡ διάρκεια, ἡ εὐπρέπεια δέν βρίσκονται οὔτε στήν ἔλλειψη οὔτε στήν ὑπερβολή ἀλλά στήν ἰσορροπία τοῦ Μέτρου.

Στίς Γραφές, καλό μου παιδί, θά βροῦμε ἕνα πλῆθος ἀναφορές στό Μέτρο. Στή Σοφία Σειράχ, στό Δευτερονόμιο, τήν Σοφία Σολομώντος πολλές διατυπώσεις ἰδεῶν ἀποθεώνουν τό Μέτρο ὡς κώδικα συμπεριφορᾶς, εἰρήνης και μακροζωίας. Στήν Καινή Διαθήκη, μερικούς αἰῶνες ἀργότερα, ἡ φωνή τοῦ Ἰησοῦ μέσα ἀπό τόν Λουκᾶ, τόν Ματθαῖο και τόν Μάρκο² ἀλλά και ὁ Ἀπόστολος Παῦλος³ τονίζουν διαρκῶς τήν σημασία τοῦ Μέτρου και τήν βαρύτητα πού δίνει στον βίο μας ἡ τήρησή του. Ἐπειδή στό ἀσύλληπτο Σχέδιο τοῦ Θεοῦ δέν ὑπάρχει τίποτα πού δέν εἶναι μετρημένο. Ἡ ἡμέρα, ὁ μήνας, τό ἔτος εἶναι ἀριθμοί. Ἡλιοι και ἀστέρια, γαλαξίες και νεφελώματα ἔχουν ἀποστάσεις μετρημένες. Ἡ διάρκεια τῆς τροχιάς τῶν πλανητῶν γύρω ἀπό τόν ἄξονά τους, γύρω ἀπό τούς ἥλιους ὑπολογίστηκε ἀκριβῶς.

Ἀγαπητέ μου Δημόνικε, ὁ Ὑπέρτατος Δημιουργός ἔχει βάλει τά ὅριά Του παντοῦ. Θαρρῶ πώς αὐτό δέν χρειάζεται ἰδιαίτερη προσπάθεια γιά νά γίνει ἀντιληπτό. Μονάχα τό Πνεῦμα και ἡ Ἀλήθεια δέν ἔχουν ὅρια. Δηλαδή ὁ ἴδιος ὁ Δημιουργός. Ὅλα τά ἄλλα ἔχουν. Γιά μᾶς τούς ἀνθρώπους πού ἀναζητᾶμε αὐτή τήν Ἀλήθεια, τό Μέτρο θά εἶναι πάντα ἕνα σημεῖο σταθερό πού ὑπολογίζουμε ἕνα μέγεθος, μιά τιμή ἢ μιά ἀξία. Ἐνα σημεῖο κοινῆς ἀποδοχῆς πού ἡ Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητας θά βασίζει τήν δομή, τήν ἐρμηνεία, τήν ἀξιολόγηση τῶν μορφῶν, τῶν γεγονότων, τῆς Τέχνης, τοῦ Πολιτισμοῦ. Κι αὐτό τό σημεῖο ἀναφορᾶς εἶναι πού θά μᾶς δίνει τό δικαίωμα νά σταθμίζουμε τά ἱστορικά γεγονότα ὡς μεγάλα ἢ ἀσήμαντα, ὡς σπουδαῖα ἢ ἀνάξια λόγου. Νά δοξάζουμε ἢ νά γκρεμίζουμε ἱστορικές μορφές; νά ὑποβάλλουμε ἢ νά ἐπιβάλλουμε σιωπηλά ἀξίες και μεγέθη στους ἐπερχόμενους; νά χαρακτηρίζουμε πράξεις ἢ παραλείψεις, ἰδέες και ἀξίες ὡς ὑπέρμετρες ἢ ἄμετρες και ἄλλα παρόμοια. Τί μπορεῖ, ἀλήθεια, νά ἐξαιρεθεῖ ἀπό τήν Ἀρχή τοῦ Μέτρου; ποιό δημιούργημα στον ὑλικό ἢ νοητικό μας κόσμο εἶναι δίχως ὅρια;

μήπως οί δυνάμεις μας, οί ικανότητες, ή άντοχή μας; ή συμβολική αναφορά του Ίησου στον αριθμό άκόμη και των τριχών του κεφαλιού μας πού είναι μετρημένες αυτό δέν επιχειρεϊ νά σημάνει; άν έτσι είναι πράγματι, μπορούνε τάχα νά εξαιρεθούν οί νόμοι τής άνωσης, τής βαρύτητας, του ήλεκτρισμού, τής έγκυμοσύνης των ζώων, τής καρποφορίας των δέντρων, τής ζωής των πουλιών; ό αριθμός των μορίων σ' ένα στοιχειό, ό αριθμός των ατόμων σ' ένα μόριο, ό αριθμός ήλεκτρονίων σ' ένα άτομο, ή δομή των σωμάτων γενικότερα; όλα έτοιτα δέν άρκουν για νά θυμίζουν διαρκώς πώς είμαστε έξαρτήματα τής μιās, άπαρασάλευτης δομής και λειτουργίας ενός αυστηρά μετρημένου Κόσμου; Μονάδες σημαντικές ή άσήμαντες ενός Σύμπαντος ενιαίου, αναπόδραστου, άρμονικού, ενός Κόσμου μετρημένου μέσα στα όρια του, έκπληκτικής όμορφιάς και μεγαλείου και δόξας και τελειότητας; Πού αντί νά τον θαυμάσουμε, Δημόνικε, και νά τον χρησιμοποιούμε μέ άπόλυτο σεβασμό και αδιάκοπη ευχαριστία για τήν ύπερτατη δωρεά πού μάς παρέχει, τον προσβάλλουμε βάνουσα και χυδαία. Διαρκώς. Και αντί νά τηρούμε τά μέτρα του μέ περισσή ευλάβεια, αντί ν' άντλούμε διδάγματα από τήν άρμονία του, κάνουμε ό,τι μπορούμε για νά τον καταστρέφουμε όλο και μέ πιό βάρβαρη έπιθετικότητα και περιφρόνηση στό Θείο Θέλημα.

Η δυστυχία του Άνθρώπου, ιδιαίτερα στην έποχή μας, δέν είναι παρά τό καθρέφτισμα αυτής τής άπίστευτης δυσαρμονίας του βίου του μέ τους Νόμους τής Φύσεως, μέσα στους όποιους τον έταξε ό Δημιουργός νά ζήσει και νά τελιωθει ως θεϊκό όν. Κι ό Άνθρωπος, άσεβώντας και άσελγώντας άπέναντί τους, θέσπισε νόμους δικούς του καθιέρωσε νέες αξίες πού άντιβαίνουν στους κανόνες τής οικουμενικής δημιουργίας. Άλλάζοντάς τους, μάλιστα, διαρκώς και όδηγώντας τον ίδιο τον πολιτισμό του στό βάραθρο τής σωματικής, νοητικής και φυσικής του καταστροφής. Γιατί, δές, αλήθεια, τί είναι ένας «πολιτισμός»μέ ήλεκτρικά πλυντήρια, φορητά τηλέφωνα, ύπολογιστές, χωρίς ίχνος, όμως, αγάπης, φιλαλληλίας, ευσέβειας, δικαιοσύνης; Είναι πολιτισμός αυτό τό τερατώδες κατασκευάσμα του σύγχρονου Άνθρώπου πού δέν σέβεται και δέν τηρεϊ τά όρια του ίδιου του πλανήτη πού του έμπιστεύτηκε ό Θεός ; πού άγνοεϊ έπιδεικτικά τά όρια του, τό Μέτρο και τήν Άρμονία του Σύμπαντος σε όλες τές έπιλογές του; πού ξεμεινε τάχα ή φοβερή προτροπή του Έπίκτητου⁴ και πού λησμονήθηκε ή όδηγία του για μιάν ευτυχισμένη διάβασή μας μέσα στην μακαριότητα τής Δημιουργίας; πώς άφησε νά πνιγει ή αναζήτηση τής ευτυχίας του μέσα σε πράγματα πού αλλάζουν αδιάκοπα; πώς πλανήθηκε μέσα στην αυταπάτη τής ποσότητας, τής άχαλίνωτης παραγωγής «άγαθών» πού, άλλωστε, καθόλου δέν άπάλυναν τήν φτώχεια και τήν δυστυχία στον Κόσμο;

Δές τίς ἄκριτες ποσότητες ρούχων, τροφίμων, ἠλεκτρικῶν συσκευῶν, αὐτοκινήτων, ἀλκοόλ καί ζάχαρης, τήν ἐφιαλτική πλημμυρίδα τῶν ναρκωτικῶν καί τσιγάρων πού κατακλύζουνε τίς ἀγορές χωρίς οὔτ' ἓνα ἶχνος εὐτυχίας σέ ἀντάλλαγμα. Πρόσεξε πόσο σπαταλᾶμε τόν βίο μας σέ μιά ξέφρενη κατανάλωση ἀγαθῶν καί καταστρέφουμε τά σώματά μας μέσ στίς ἀρρώστιες τῆς ἀφθονίας. Πῶς εὐνουχίζουμε τόν νοῦ μας στήν σήψη καί τήν δυσσομία ἐμετικῶν ὑποπροϊόντων τῆς τηλεόρασης καί τοῦ τύπου. Χυδαῖα ἔντυπα, ἀκατανόμαστες «ἐκπομπές», ἀργυρώνητοι «δημοσιογράφοι», ὀλιγογράμματοι «παρουσιαστές» ἔχουν ἐργολαβικά ἀναλάβει τήν καταστροφή τῆς προσοχῆς μας, τόν μαρασμό τῆς ἀγρύπνιας τοῦ νοῦ, τήν ἀφυδάτωση τῶν αἰσθημάτων μας, τήν ἀποχαύνωση τοῦ σώματος τόν ἐνταφιασμό μας μέσα στόν φόβο καί τόν πανικό. Ξένοι σέ κάθε ἔννοια Μέτρου, ἀποκομμένοι ὀριστικά ἀπό τά φυσικά μας ὅρια κατακυλᾶμε ὅλοι μαζύ στήν πνευματική μας ἀποστείρωση καί τόν ἀφανισμό. Ὁ ἀληθινός προορισμός τοῦ Ἀνθρώπου διαστρέφεται μέσα στό ἀσθματικό κυνήγι τῆς ἡδονῆς τῆς ἐφήμερης φήμης καί, βέβαια, τοῦ πλούτου.

Τό ὄνειρο τοῦ εὐδαιμονισμοῦ πλανιέται σάν παγκόσμια κατάρα ἐπάνω σέ ὀλόκληρη τήν Ἀνθρωπότητα, βυθίζοντάς την στό χάος τῆς ἀπελπισίας καί τοῦ ἀδιέξοδου. Ἀπ' ὅπου, βέβαια, οὔτε τό ἀλκοόλ, οὔτε τά ναρκωτικά καί τά τσιγάρα καί τά ἀκριβά αὐτοκίνητα μποροῦν νά τόν σώσουν. Καί ἡ λύσσα τῆς πλεονεξίας, καταλύοντας κάθε ὄριο τοῦ φυσικοῦ μας κόσμου καί ἀπαξιώνοντας κάθε ἔννοια Μέτρου, συνεχίζει τόν ἐφιαλτικό της κατήφορο παρασέρνοντας μαζύ της ὅλες τίς παραδομένες ἀξίες. Ποῦ ἀπέμεινε ἡ σωστή χρήση τοῦ λόγου μας, ὁ σεβασμός μας στήν ὑπέρτατη δωρεά τοῦ Θεοῦ πού ἐκδηλώνεται μέ τήν ἀνθρώπινη λαλιά; Πνίγεται ἡ γλώσσα, θάβεται ἡ νόηση κι ἡ σωφροσύνη σέ μιάν ἀχαλίνωτη φλυαρία. Παντοῦ ἄνθρωποι πού μιλοῦν ἀσταμάτητα μέσα ἀπό τήν Τηλεόραση, τά κινητά τους τηλέφωνα, τα ραδιόφωνα· πού μιλοῦν σάν μηχανές δίχως εἰρμό, δίχως λόγο, χωρίς, βέβαια, νά ἔχουν νά ποῦνε τίποτα. Ἀπολύτως τίποτα. Ποιά ὅρια βάζουμε στήν ἐργασία μας, στόν ἔρωτα, στή διασκέδαση, στό φαγητό μας, στίς ξέφρενες ἐπιθυμίες μας πού ἀπαιτοῦν τά πάντα καί γιά πάντα; Πῶς ζοῦμε, ἀλήθεια καλό μου παιδί, γιατί ζοῦμε; γιά νά καταργήσουμε τόν Κόσμο πού μάς παραδόθηκε, φτιάχνοντας ἓναν ἄλλο στά μέτρα μας; ἢ γιά νά συντονίσουμε τόν βίο μας μέ τήν οἰκουμενική Ζωή; νά, τό ἐρώτημα.

Τά τελευταῖα πενήντα χρόνια, Δημόνικε, οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν τόσες καταστροφές στήν Δημιουργία ὅσες δέν ἔκαναν συνολικά τά πέντε χιλιάδες χρόνια πού προηγήθηκαν. Καταστροφές ὄχι μόνο στόν κόσμο πού μάς δωρήθηκε γιά νά ἐξαντλήσουμε τό ἄνυσμα τοῦ βίου πού μάς ἐμπιστεύτηκε ὁ Κύριος γιά νά χαροῦμε τό Κάλλος τῆς Δημιουργίας καί γιά νά διδαχτοῦμε ἀπό τό μεγαλεῖο της.

Καταστροφές και στόν νοητικό μας κόσμο καθώς νοθέψαμε τήν πίστη μας μέ ξένους θεούς, τήν ἐλπίδα μας μέ τόν πανικό και τήν ἀπελπισία, τήν Γνώση μέ τήν πληροφόρηση, τήν ἀγάπη μας μέ τό συμφέρον, τήν εὐτυχία μέ τήν ἡδονή. Καί, βέβαια, ἡ κορυφή μας προσβλητική καταστροφή ἔγινε πάνω στήν ἴδια μας τή φύση. Οἱ ἀκατανόμαστες διαστροφές πού ἐπινόησαν οἱ ἄνθρωποι γιά τήν ἱκανοποίηση ἐκνόμων σωματικῶν ἢ νοητικῶν ἐπιθυμιῶν, γιγαντώθηκαν σέ μιά πελώρια ὕβρη πρὸς τήν Θεία Βούληση καί τούς κανόνες πού θέσπισε γιά τόν ρόλο τοῦ Ἀνθρώπου στό Σύμπαν.

Θά κατάλαβες, ἐλπίζω Δημόνικε, ὕστερα ἀπ' ὅσα προσπάθησα νά σοῦ θυμίσω, ὅτι ὁ βίος μας χρειάζεται νά παραμένει ἄγρυπνος καί ἰδιαίτερα προσεκτικός ἀπέναντι στίς μυριάδες ὀλέθριες προκλήσεις τοῦ σύγχρονου κόσμου. Δέν μπορούμε, βέβαια, ν' ἀλλάξουμε τήν πορεία του. Μποροῦμε, ὅμως, νά προσέχουμε τήν δική μας. Πού, πρέπει νά παραδεχτοῦμε, πώς κάθε μέρα γίνεται δυσκολότερη. Ἡ μετρημένη χρήση τῶν ἀγαθῶν πού μᾶς δώρισε ὁ Θεός ἀλλά καί τῶν δικῶν μας αἰσθήσεων παραμένει πάντα τό κορυφαῖο ζητούμενο. Ἡ τήρηση τοῦ Μέτρου ἀπαιτεῖ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γνώση τῶν ὁρίων μας στό σῶμα, τόν νοῦ καί τήν φύση μας. Εἶναι μιά ἄσκηση στόν Κόσμο χωρίς τελειωμό.

Ἡ προσπάθεια νά τηρήσουμε μιά μετρημένη ζωή εἶναι συνώνυμη μέ τήν προσπάθεια νά διατηρήσουμε μιάν ἁρμονία ἀνάμεσα στόν μέσα κόσμο καί τόν ἔξω. Ἡ φύση μας δέν εἶναι μόνο τό σύνολο τῶν νόμων πού καθορίζουν τήν λειτουργία τοῦ βίου μας. Εἶναι τά ὅρια μας. Προσπάθησε, λοιπόν, νά βάλεις πρῶτ' ἀπ' ὅλα τάξη στίς ιδέες καί τίς προοπτικές πού ὁ νοῦς σου καλλιιεργεῖ. Ἐφάρμοσε αὐστηρές μεθόδους στήν ἐργασία σου, καθορίζοντας τά ὅρια σου. Νά μήν ξεχνᾷς πώς χρειάζεται πάντα νά ἱεραρχεῖς τίς ἐπιθυμίες σου καί νά μήν ἀναβάλλεις τήν ἐκπλήρωσή τους, ἀφοῦ τίς ἐπιλέξεις αὐστηρά. Προσπάθησε νά γνωρίσεις τά ὅρια τῆς ἀνοχῆς καί τῆς ἀντοχῆς σου. Τότε ἡ καρτερία καί ἡ γενναιότητά σου θά γίνουν ἀληθινά ἀποδοτικές. Ὑπάρχουν στιγμές, μέρες, περίοδοι τοῦ βίου μας ὅπου τά πάντα μοιάζουν νά εἶναι ἐναντίον μας. Νά θυμᾶσαι πώς κανένας ἄλλος δέν φταίει ἐκτός ἀπό μᾶς τούς ἴδιους γιά τήν δυστυχία μας⁵. Κι, ἀκόμη, πώς ὁ Θεός δέν προβάλλει στόν βίο μας δεινά πού δέν μπορούμε νά σηκώσουμε στούς ὤμους μας. Τά ὅρια τοῦ Σύμπαντος εἶναι μέσα μας. Ὅλα. Χρειάζεται νά τά βροῦμε. Ἐπειδή στό μέτρο πού τηροῦμε τίς ἀναλογίες μας μέ τόν παγκόσμιο ρυθμό στό ἴδιο μέτρο σταθεροποιοῦμε τήν πορεία μας πρὸς τόν ἀληθινό Ἐαυτό⁶. Σέ κάθε περίπτωση τό Μέτρο ἐκφράζει τήν Θεία Βούληση σ' αὐτή τήν Δημιουργία πού μᾶς ἀξίωσε νά ζήσουμε. Καί νά θυμᾶσαι πώς ἀκόμη καί ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ μᾶς δωρίζεται στό μέτρο πού μας ἀναλογεῖ⁷. Καί πώς ἐμεῖς σέ καμμία

περίπτωση δέν μπορούμε νά γίνουμε μέτρο του Κόσμου, καταργώντας τόν Μεγάλο Νομοθέτη⁸.

Δέν χρειαζόμαστε πολύ από τίποτα. Ακόμη καί ή πολλή, δηθεν, έξυπνάδα οδηγεί στην πανουργία, τήν ἀλαζονεία, τήν σκληρότητα. Ακόμη καί τό πληθωρικό αἶσθημα μπορεῖ νά γεννήσει ἀνησυχίες, πάθη καί ἄκριτες ἐπιλογές. Ακόμη καί ή πολλή γοητεία μπορεῖ νά ἔχει ἐπακόλουθα τήν ματαιοδοξία, τήν ἀνταρέσκεια, τήν ἀνταπάτη, τήν κολακεία. Τό μόνο πολύ πού θά ζητᾶς εἶναι ή Ἀλήθεια καί ή πνευματική Γνώση. Μήν πάψεις ποτέ νά τά ἐπιθυμεῖς καί τά δύο. Μέσα ἀπό ἄσκηση καί περισυλλογή. Μέσα ἀπό προσευχή καί προσοχή. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι γραμμένος στην καρδιά μας. Ἡ φύση μας εἶναι τά ὅρια τῆς ἐφαρμογῆς του.

Νά δώσεις τήν ἀγάπη μου στην συντροφιά σας ὅλη. Τούς θυμᾶμαι πάντα καί τούς ἀγαπῶ. Ἐλπίζω σύντομα νά σᾶς συναντήσω καί πάλι.

Ὁ Θεός μαζί σας.

1. Πάντα μέτρον καί ἀριθμῶν καί σταθμῶν διέταξας (ΣΟΦΙΑ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ, ΙΑ'§ 20).
2. Καί αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ἠρίθμηνται (ΛΟΥΚΑΣ, XII § 37).
3. Ἡμεῖς δέ οὐχί εἰς τά ἄμετρα καυησόμεθα ἀλλά κατά τό μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεός μέτρον (Β'ΚΟΡΙΝΘ., X § 19).
4. Νόμος βιωτικός ἐστίν οὗτος, τό ἀκόλουθον τῆ φύσει πράττειν (ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, ΔΙΑΤΡ. Α', ΚΣΤ'§ 1).
5. Ἄλλος δι' ἄλλον οὐ δυστυχεῖ (ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ, ΔΙΑΤΡ. Θ'§ 34).
6. Ὁ γάρ θεός πάντα ὅσα ἐποίησε καλῶς καί ἐμμέτρως ἐποίησε. Καί ὅσον τό μέτρον τῆς ἀναλογίας τῶν φυσικῶν ὀρθῶς ἐν ἡμῖν φυλάττεται τοσοῦτον αἱ φυσικάί κινήσεις οὐ δύνανται βιάσασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐξελεθεῖν. (ΑΒΒΑΣ ΙΣΑΑΚ Ο ΣΥΡΟΣ, ΑΣΚΗΤΙΚΑ, ΚΖ').
7. Ἐνί δέ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ή χάρις κατά τό μέτρο τῆς δωρεᾶς (ΕΦΕΣ., IV § 7).